

Digitally signed by
Library TUM
Reason: I attest to the
accuracy and integrity
of this document

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI

NOȚIUNI DE LOGICĂ ȘI PSIHOLOGIE

**Chișinău
2020**

UNIVERSITATEA TEHNICĂ A MOLDOVEI
FACULTATEA CONSTRUCȚII, GEODEZIE ȘI CADASTRU
DEPARTAMENTUL INGINERIE, DREPT ȘI EVALUAREA
IMOBILULUI

Viorica URSU

NOȚIUNI DE LOGICĂ ȘI PSIHOLOGIE

Manual

Chișinău
Editura „Tehnica-UTM”
2020

CZU 34:[16+159.9](075.8)

U 85

Manualul *Noțiuni de logică și psihologie* are drept obiectiv principal inițierea tinerilor juriști în domeniul gândirii abstracte și comunicării rezonabile prin studierea formelor logice și psihologice (noțiunilor, judecăților, raționamentelor ș.a.), principiilor, legilor, regulilor ce asigură gândirii corectitudine și fundamentare.

Disciplina dată include două compartimente *Logica juridică* și *Psihologia juridică*, fiecare avându-și obiectul său de cercetare, însă urmărind un scop comun – formarea aptitudinilor teoretice și practice în domeniul activității de realizare a dreptului, propunându-și formarea unei culturi juridice.

Manualul este destinat studenților anului I ai Programului de studii *Drept*.

Autor: conf. univ., dr. Viorica Ursu

Recenzent : prof. univ., dr. hab. Svetlana Albu

DESCRIEREA CIP A CAMEREI NAȚIONALE A CĂRȚII

Ursu, Viorica.

Noțiuni de logică și psihologie: Manual / Viorica Ursu;
Univ. Tehn. a Moldovei, Fac. Construcției, Geodezie și Cadastru,
Dep. Inginerie, Drept și Evaluarea Imobilului. – Chișinău:
Tehnica-UTM, 2020. – 276 p.: fig.,

Referințe bibliogr. la sfârșitul temelor. – 50 ex.

ISBN 978-9975-45-621-0.

34:[16+159.9](075.8)

U 85

ISBN 978-9975-45-621-0

© UTM, 2020

CUPRINS:

INTRODUCERE	6
Tema 1. INTRODUCERE ÎN LOGICA JURIDICĂ	7
1.1. Scurt istoric al logicii.....	7
1.2. Definiția și obiectul logicii juridice	9
1.3. Locul logicii juridice în sistemul de științe ale logicii.....	10
1.4. Domeniul logicii juridice și metodologia	11
1.5. Necesitatea aplicării logicii în domeniul dreptului.....	13
Tema 2. LIMBAJUL JURIDIC ȘI TIPURILE DE LIMBAJ ..	15
2.1. Gândirea juridică și limbajul juridic	15
2.2. Funcțiile și importanța limbajului juridic	19
2.3. Tipurile de limbaj juridic	29
2.4. Interpretarea limbajului juridic	27
2.5. Modalitățile limbajului juridic.....	27
Tema 3. LOGICA INTEROGATIVĂ. EROTETICA	31
3.1 Erotetica-știința care studiază logica întrebărilor și răspunsurilor	31
3.2. Întrebarea - ca formă logică.....	32
3.3. Logica răspunsurilor	38
3.4. Erori erotetice	40
Tema 4. PRINCIPIILE LOGICII JURIDICE	43
4.1. Noțiuni generale privind “principiul logic”	44
4.2. Caracteristicile generale ale principiilor logice	45
4.3. Formularea principiilor	47
4.4. Importanța principiilor.....	47
4.5. Principiul identității	48
4.6 Principiul noncontradicției.....	51
4.7. Principiul terțului exclus.....	54
4.8 Principiul rațiunii suficiente	56
Tema 5. NOȚIUNEA – FORMĂ LOGICĂ FUNDAMENTALĂ	63
5.1. Considerații generale privind termenul de noțiune.....	64
5.2. Funcțiile noțiunilor	65
5.3. Specificul noțiunilor juridice în domeniul juridic	65
5.4. Structura normei juridice: conținutul și sfera	66
5.5. Forma normei juridice	67
5.6. Tipuri și feluri de noțiuni.....	68

5.7. Raporturi dintre noțiuni	71
5.8. Operații logice cu noțiunile	74
Tema 6. PROPOZIȚIA LOGICĂ. JUDECATA	89
6.1. Terminologie.....	89
6.2. Clasificarea propozițiilor logice	91
6.3. Judecățile juridice	94
6.4. Raporturile dintre judecăți	95
6.5. Opoziția judecăților	96
Tema 7. RAȚIONAMENTUL	98
7.1. Considerații preliminare	98
7.2. Validitatea raționamentului	99
7.3. Raționamentul juridic	99
Tema 8. FUNDAMENTAREA ADEVĂRULUI LOGIC. ARGUMENTAREA	102
8.1. Însușirea noțiunii de fundamentare juridică	103
8.2. Funcțiile fundamentării.....	103
8.3. Formele generale ale fundamentării	043
8.4. Distincția între argumentare și demonstrație	105
8.5. Argumentarea și trăsăturile definitorii.....	106
8.6. Demonstrația.....	115
Tema 9. LOGICA JURIDICĂ PRIVIND INTERPRETAREA ȘI ELABORAREA NORMELOR JURIDICE	125
9.1. Teoria lacunei juridice	125
9.2. Interpretarea logică a legilor.....	127
9.3. Analogia juridică	131
9.4. Elaborarea legilor.....	132
9.5. Construcțiile juridice	133
Tema 10. CONSIDERAȚII INTRODUCȚIVE CU PRIVIRE LA PSIHOLOGIA JUDICIARĂ.....	136
10.1. Noțiune de psihologie judiciară.....	138
10.2. Obiectul psihologiei juridice.....	140
10.3. Raporturi interdisciplinare între psihologia judiciară și alte științe.....	144
10.4. Rolul psihologiei judiciare în activitatea specialiștilor din justiție.....	148
Tema 11. METODELE PSIHOLOGIEI GENERALE	151
11.1. Aspecte generale cu privire la metodele psihologiei juridice	151

11.2. Metoda experimentală a psihologiei juridice.....	152
11.3. Metoda statistică a psihologiei juridice	153
11.4. Metoda corelației a psihologiei juridice	154
11.5. Metoda observației a psihologiei juridice.....	154
11.6. Metoda anchetei a psihologiei juridice	155
11.7. Metoda biografică a psihologiei juridice	156
Tema 12. PROCESELE PSIHICE	158
12.1. Considerații introductive cu privire la procesul psihic	158
12.2. Procesele psihice cognitive.....	159
12.3. Procesele psihice afective	171
12.4. Procesele psihice volitive	177
Tema 13. PERSONALITATEA INFRACȚORULUI ȘI ACTUL INFRAȚIONAL	184
13.1. Comportamentul din perspectiva psihologică	185
13.2. Actul infrațional	189
13.3. Profilul personalității infractorului	194
13.4. Grupul criminal organizat.....	204
Tema 14. PARTICULARITĂȚILE ANCHETEI JUDICIARE	214
14.1. Caracteristicile interogatoriului	219
14.2. Psihologia juridică a victimei	221
14.3. Psihologia martorului și a mărturiei	229
14.4. Anchetarea copilului minor	235
14.5. Expertiza psihologico-judiciară	240
Tema 15. ACTIVITATEA JUSTIȚIABILILOR PRIN PRISMA PSIHOLOGIEI JURIDICE	247
15.1 Profilul psiho-intelectual și moral-afectiv al magistratului	249
15.2. Activitatea anchetatorului.....	255
15.3. Activitatea procurorului.....	259
15.4. Avocatul – personalitate în templul justiției.....	260
Tema 16. DEZBATERILE JUDICIARE ȘI PRONUNȚAREA HOTĂRÂRII JUDECĂTOREȘTI	268
16.1. Duelul judiciar	268
16.2. Aspecte psihologice ale stabilirii sentinței judecătorești.....	270

INTRODUCERE

Disciplina *Noțiuni de logică și psihologie* include două compartimente **Logica juridică** și **Psihologia juridică**, fiecare avându-și obiectul său de cercetare, însă urmărind un scop comun - formarea aptitudinilor teoretice și practice în domeniul activității de realizare a dreptului, propunându-și formarea unei culturi juridice.

Psihologia juridică are ca obiect studierea nuanțată și aprofundată a persoanei umane implicată în drama juridică, în vederea obținerii cunoștințelor și evidențierii legităților psihologice apte să fundamenteze obiectivarea și interpretarea corectă a comportamentelor umane cu finalitate juridică sau criminogenă. Din acest punct de vedere psihologia juridică contribuie la descifrarea și analiza complexă a mărturiei juridice, a procesului de victimizare, a naturii delicvenței juvenile, a anchetei juridice la general, a aspectelor psihologice și psihosociale ale mediului penitenciar etc.

Scopul principal al disciplinei constă în inițierea tinerilor juriști în domeniul gândirii abstracte și comunicării rezonabile prin studierea formelor logice și psihologice (noțiunilor, judecăților, raționamentelor ș.a.), principiilor, legilor, regulilor ce asigură gândirii corectitudine și fundamentare.

Cursul este orientat spre pregătirea specialiștilor în vederea utilizării limbajului juridic de specialitate pentru evaluarea conceptelor, teoriilor și metodelor consacrate în domeniul juridic și analizei corecte a argumentelor, încadrarea lor și corelarea cu discursul propriu juriștilor.